BIBLIOTECA NAZ.
VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Septus inhumanis meditetur funera Mauris.
Hoc Duce ſuccumbent olim voluentibus annis
Helleſpontiacæ vexilla minantia Lunæ.
Hinc generoſa ſuum miretur Nupta Maritum
Tela coruſcantem, Martique immane minantem
Quà Phaëtontææ ſudant Electra ſorores,
Tollit & aërias ingens Ferraria turres.
Hos circum lætis ſoboles numeroſa choræis
Applaudat, liquidum ventura ſub æthera, quorum
Non erraturo depromet nomina cantu
Proteus. Hinc placido CONSTANTIA *rideat ore*
Contemplata Nurus CAROLO *cum Principe prolē.*
Signabunt aurata tuos ſubtegmina Nuptæ
Fortunate Parens ſimili ſub imagine vultus.
Quem circum ſe ſe natorum Regius ordo
Explicet. Huic animum placet informare per artes
Palladias; Illis bello inſudare decorum,
Et formidatos ſub fræna vocare Batauos.
Hos ſed Roma ſinu complexa tuetur amico
Venantes pulchram per facta ingentia famam.
Hæc ait: aſſenſu fregere ſilentia Patres,
Nympharumq. chori, dominam qui forte ſub aulam
Intulerant greſſus, mandata capeſſimus omnes
Conclamant, tectoque pedem eduxere volantem,
Atque hilares iuſſo ſe ſe accinxere labori.

FINIS.

Digitized by Google

Abſcondit, Galatea ferat, ſcrutetur Erythram
Cymodoce, Spathale baccis exhauriat Indum.
Ægypti quicquid fœcundus Aquarius amne
Nilus alit, quicquid Myrrhæ ſudator Orontes
Expuit, aut Ganges natiuo pallidus auro,
Neſæe Spioque legant, ſed candida Doris
Artifici depingat acu, ornatura iugalem
Velamenta thorum, viuas reddentia formas.
Hic primũ auguſto ter Maximus ore Sacerdos
VRBANVS, triplici vittatus ſydere crines,
Vaticana petat templa impellentia nubes,
Pandat vbi afflictis luſtralia ſæcula terris,
Et totum è cælo virtutum deuocet agmen.
Occurrant gemino terrarum è cardine gentes,
Poſcentes veteris diuina piacula culpæ.
Cui prope FRANCISCVS Romanæ ſpiritus Vrbis
Inuectus celeri ſedata per æquora puppi
Tendat Aquitanas curſum Legatus in Vrbes:
Inde Madritani ſubeat penetralia Regis,
Et teneram ſacro excipiat de Fonte Puellam.
Circumſtent gemini nectentes mutua Reges
Fœdera: pugnaces demittat Iberia turmas,
Et reuocet famulos pacata Lutetia ciues.
Submittat ſe ſe moderanti Romula Fratri
Sceptra Quirinali rutilans ANTONIVS oſtro,
Quem iuxta Rhodius Miles fulgentibus armis

Septus

Digitized by Google

ANNA redorditur Romæ tam fauſta merenti
Tempora, Regali Iuuenum par nobile forma,
Par genere, atque animis, par pubeſcentibus annis.
Plura locuturum Ponti frœnator amicis
Aggreditur dictis. Cælo gratiſſime Tybri
Exoptata refers noſtris connubia regnis,
Et dudum ſeros quæ ſperauere per annos.
Nos BARBERINAS tranquilla per æquora Pinus
Duximus, externas victor cum ſcanderet Vrbes
FRANCISCVS, Latij referens mandata Parentis,
Veximus & magni naualia docta COLVMNAE
Cum premeret Superis Othomania vela ſecundis:
Sic cum magnanimo deſponſa Virago Marito
Ancillatricem Pelagi nunc ſentiat Aulam..
Ite mei Ciues, myrto viridante capillos
Nectite, & appoſitis læti diſcumbite menſis.
Neu pudeat citharæ trepidantia fila volucri
Pollicis attactu percurrere, cymbala molli
Sollicitare manu. parili diſcrimina vocum
Alternata ſonent numero; ſic prælia Pontus
Indicat proprijs gratanti plauſibus Orbi.
Nec minus acceleret Nympharum exercitus omnis
Pandere anhelantes tanta ad Connubia dextras;
Muneribusque ſuis Thalamos cumulare pudicos.
Sardois Cloto nutrita corallia ſaxis
Quærat, odorato ſub gurgite quicquid Hydaſpes
Abſcon-

Dixit, & excuſſi per nubes ocyor alis
Fulminis æquorei ſubit Auguſtale Tyranni.
Regia conſurgit centum ſuffulta columnis,
Quas durum fingunt imitata corallia ſaxum:
Cui caſtigatos conchilia plurima muros
Componunt, teretiſque auro formata coronæ
Proiectura viret magnis intexta ſmaragdis:
Argento poſtes, hyacinthina ſaxa recurſu
Dædaleo exornant aſarota micantia, vitro
Aſſurgunt niueo lucentia tecta: Quirites
Cærulei hac peragunt cœtus, tum forte Senatus
Tecta frequentabat, medius Regnator Aquarum
Neptunus ſolio ſeſe attollebat in alto.
Alga coërcebat crines, regale Tridentis
Pondus dextra gerit, populatis India gazis
Multo accendebat ſaturatam murice veſtem.
At circumfuſos numeroſa ſedilia Patres
Accipiunt. mediæ Tybris ſucceſſerat aulæ,
Talia Cæruleo retulit cum verba Tyranno:
Rumpite nunc tandem importuna ſilentia cantu,
Barbitaque impulſo taciturna laceſsite plectro
Æquorei Proceres, Parcarum ſtamine fuſa
Aurea Romanis venerunt ſæcula regnis.
Iam BARBERINI *generoſus ſanguinis hæres*
THADDAEVS *thalami ſocialia fræna recepit,*
Iuncta Duci magni Soboles Auguſta COLVMNAE

ANNA

Miſta gemunt, paſsim diſcors Concordia vocum
Auditur, quæ ſeptenis ſub collibus Echo
Excitat, & ſuperæ certant terreſtribus oræ
Plauſibus, exultant flammantibus aſtra pyropis.
Lætatur ſurata nouos è Fratre nitores
Cynthia, quæ totum pleniſsima circinat orbem
Argento, varijs induta coloribus arcum
Explicat, & pingit Thaumantis Filia nubes.
Sol quoque dat plauſus, quamuis crinalia condat
Fulgura, nec campos rubicundus inauret apertos,
Ille adijt Diuûm ſtellata roſaria, feſtos
Non defecturo Thalamos vt flore coronet.
En etiam vobis ancillatura tenorem
Permutat Natura ſuum, non plumbeus Auſter,
Non Aquilo dominum verſabit in aëre currum:
At blande aſpirans genitabilis aura Fauoni
Expellet medio turgentia nubila cælo
In pluuias reſoluta leues, fœcunda marito.
Rore ſuum Tellus gremium ambitioſa recludet
Vndique odorato veſtitum ſyrmate veris.
Totus inexpleta dulcedine fluctuat Orbis
Stelliferuſque polus, dant nulla ſed æquora plauſus
Argumenta ſui, liquida fortaſſe ſub aula
Nondum exultantis penetrauit nuncia Romæ
Fama, meis ibo tranſgreſſus curſibus Euros
Nuncius, vt noſtræ ſit fama pediſſequa vocis

Dixit

At tu parce Puer populo expectate Latino,
Ne fœtæ lædas obſtantia viſcera Matris:
Sed tibi cum cæco genitrix natura receſſu
Formarit vultus, noſtræ ad commercia lucis
Exibis: magno ſit forma ſimillima Patri,
Et referat multum caſta de Matre decoris.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
Contemplatus erat tantæ ſpectacula pompæ
Tybris, & attonitas admorat cantibus aures.
Cum taciti vultu depromens gaudia cordis,
Effudit tales hilari de pectore voces.
Agnoſco plauſus. Salue o Regina dierum
Fortunata dies, quæ gaudia tanta Latino,
Quamuis tarda, vehis populo, nunc aurea nobis
Sæcla refloreſcent meliori fuſa metallo,
Virtutumque chorus patrijs delapſus ab aſtris
Gaudebit Latijs errare licentius oris.
At vos Heroes conſortia candida vitæ
Ducite, & optatos Romæ proferte Nepotes,
Queis dilecta pedem prætendat ad oſcula ſacrum
VRBANVS gemini iuſtiſsimus Arbiter orbis.
Cernite iam ſtudijs popularibus edita vobis
Gaudia, conceptis diſſiloſa tonitrua flammis
Accendunt zephyros, atque impete nubila frangunt.
Tympana dant ſonitus, & cornibus æra recuruis
Miſta

Digitized by Google

O vna ante alias fortunatiſsima Virgo
Limen adi, famulas & amati Coniugis ædes.
Candida ſi ſterili naſcantur lilia campo,
Nullius agricolæ ſtudio nutrita, nec imbre,
Protinus exangues demittunt arida vultus.
O vna ante alias fortunatiſsima Virgo
Limen adi, famulas & amati Coniugis ædes.
Sic Roſa vernantum Regina tenerrima florum,
Ni matutinis humectet roribus oſtrum,
Et gremio excipiat naſcentes hoſpita ſoles,
Cernitur in medijs palleſcere languida rhamnis.
O vna ante alias fortunatiſsima Virgo
Limen adi, famulas & amati Coniugis ædes.
Iungere felici noua iungere nupta Marito:
Nam coniurato tibi prodiga ſydera cœtu
Affore præmoſtrant veſtra de ſtirpe Nepotes,
Inſignes bello, nulli pietate ſecundos,
Maieſtate graues, blanda feritate timendos:
Qui veterum titulos, & grandia facta Parentum
Vincentes ſuperis ſcribent ſua nomina faſtis.
Iungere felici noua iungere nupta Marito.
Ecce ſerenato properat Concordia vultu,
Quæ permanſuris conſtriget corda catenis,
Arridensque ſuis afflabit amoribus ambos:
O alios inter fortunatiſsimus Heros,
O alias inter fortunatiſsima Virgo.

At tu

Et volucri tortum verſauit turbine fuſum.

Ne pudeat vinci fortiſsime Ductor Amore.

Æacides Troiæ fatum, dum Scyria Virgo
Vrebat flamma iuuenilia corda potenti,
Aptauit niueo gemmata monilia collo,
Et picturato veſtigia Syrmate duxit.

Ne pudeat vinci fortiſsime Ductor Amore;
Mollia dum pariter vincuntur corda Puellæ,

Non minus Hæc caſti ſuccenſa Cupidinis igne
Liquitur, & cordis non occultare latebris
Tanta poteſt venas incendia lapſa ſub imas.

Ne pudeat vinci fortiſsime Ductor Amòre,
Mollia dum pariter vincuntur corda Puellæ.

Tu vero ante alias o feliciſsima Virgo
Limen adi, famulas & amati coniugis ædes.
Non illum ſeruire tibi dat purpura vultus,
Non fuſus per membra nitor, ſed nobile frontis
Imperium, ſanctusque pudor, mens ardua cunctis
Apta miniſterijs regalibus, aurea magni
Vis animi, ingeniumque ferax, & gratia linguæ.

O vna ante alias fortunatiſsima Virgo
Limen adi, famulas & amati Coniugis ædes.

Sordet Erythræi ſoboles pretioſa profundi
Gemma, vbi arenoſis ignota moratur in aruis.
Non aliter Virgo, thalamo matura iugali,
Sordet, vbi tectis degit ſeruata paternis.

O vna

Digitized by Google

Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma. ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru:
Non illi pugnator equus, non lucida curæ
Tela, nec ardentes clypei, galeæue coruſcis
Terribiles criſtis. alio mens omnis oberrat,
Semper, & ardeſcit promiſſa Virgine pectus.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
Non cordi nemora, aut turbas agitare volantum
Inſidijs, equitumque manus in bella ferarum
Ducere, non virides indagine cingere ſaltus,
Aut canibus montes, alio mens omnis oberrat.
Semper & ardeſcit promiſſa Virgine pectus.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru:
Quem non ſanguineo Mauors in puluere belli
Vincere iam potuit, dum tela nocentia campos
Cæde cruentabant Ligurum. dum Gallicus ardor
Triſte videbatur bellum importare Latinis.
En ſincerus Amor ſub fræna potentia miſit.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
Ne pudeat vinci fortiſſime Ductor Amore.
Ipſe renaſcentis domitor Tyrinthius Hydræ,
Expertus noſtri ſit quanta potentia Regis,
Formauit digitis molliſſima fila ſupinis,

Barbita; pars lituos; digitiſque volantibus errat
Dulciſonæ per colla Chelys, pars aëre ſummo
Penſilis, ad numerum mouet obſequioſa choræas;
Pars ſic inuicto Pæana laborat Amori.
Quo percuſſa cauis reſpondet nubibus Echo.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
Aſpice, vt Heroüm fortunatiſsima proles,
THADDAEVS caſti proſtratus Amoris ab ictu
Langueat, vt ſolidis religentur corda catenis.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
Romuleas inter pulcherrima Heroïnas
ANNA miniſtrauit ſpeculam captiua, reſedit.
Qua iaculator Amor, dum tela potentia torſit:
Nimirum frontis fuit hæc ſpeculator Ocellus.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
ANNA dedit teneri glomerabile verticis aurum,
Quo formauit Amor digitis ſua vincla magiſtris,
Et Iuueni nexu manſuro corda reuinxit.
Vicit io Bellator Amor, da ſerta merenti
Roma, ſubit Tarpeia ſuo dum limina curru.
O quantum in calida fornace liqueſcit Amoris
Cor. leuiora ſuis incendia paſcit in antris
Ætna Gygantæis buſtum non mobile membris.
Vicit

Cuius Amyclææ fræno ſeruire Volucres
Exultant, candore niues, & lilia longe
Vincentes, celerique Aquilonia flabra volatu:
Aſtat Amor medius, ſolio ſpectandus eburno,
Bellanti ſimilis, caſtiget ahenea quamuis
Caſsis nulla comas, nec fulguret ægide pectus
Horrendum Chalybum ſquamis, non haſta trabalis
Dextram oneret, laterique comes non excubet enſis.
Olli forma ferox, ſed blanda ferocia, vultum
Nulla pererrabat nubes lanuginis, illum
Ipſa videbatur ſibi delegiſſe voluptas
Pro ſede, & viuis afflaſſe leporibus ora.
Fert gemino ſydus conſertum lumine, pennis
Veſtitur tergum bicoloribus, inſcia veſtis
Corpora ſunt, humeros crinale perambulat aurum,
Ludibrium Phœbo, placideque volantibus auris.
Cernitur auratis fœcunda pharetra ſagittis
Ante pedes, quarum dignatur vulnere magnos
Confodiſſe Duces, in vilia corda ſagittas
Exercere ſuas odit: ſed dextra Columnam
Ferre videbatur, cuius ſub vertice ternæ
Spectabantur APES *feſtiuas pandere pennas,*
Et BARBERINAE *formare inſignia* GENTIS.
At Pennata cohors, geminato examine currum
Quæ præit, exultat vario indulgere labori.
Pars animat calamos, doctoque loquacia plectro

 Barbi-

Aſt ego decipior, qui connubialia ſacro
Fœdera non credam Tybrim agnouiſſe ſub alueo.
Nouit; & afflatus liquida dulcedine, Regem
Iuit ad æquoreum prænuncius ipſe, LATINO
Ederet vt THALAMO Pelagi quoque Regia plauſus.
Forte coronatis muſco ſucceſſerat antris
Tybris, & AVSONII facta immortalia PATRIS,
Et magnos tacita verſabat mente triumphos.
Terrarum emeritas qualis tractaret habenas,
Et de Romuleo ſanciret culmine leges:
Vt coniuratos in damna reciproca Reges,
Et conſanguineas per prælia frangere gentes
Iuſſerit æterno coniungere fœdere dextras:
Vt templa antiquis iam collabentia ſaxis
In noua mutarit manſuro limine, & Vrbis
Non defecturo nunc aggere muniat Arcem:
Cum ſubitò plauſus bibulas meditantis ad aures
Venit, Auentinæ quà ſurgunt ardua rupis,
Et Capitolino vicina Palatia Cliuo.
Aſſurgit vitreo TYBRIS miratus ab antro,
Et ferrugineum ſumma caput extulit vnda;
Plaudentum quà læta virum vox impulit aures.
Ecce pharetratum volucrũ videt agmen Amorum,
(Circenſis quà Roma dabat ſpectacula palmæ)
Ire triumphali ſumma ad Capitolia pompa.
Flammeus inuehitur media inter millia currus,

Cuius

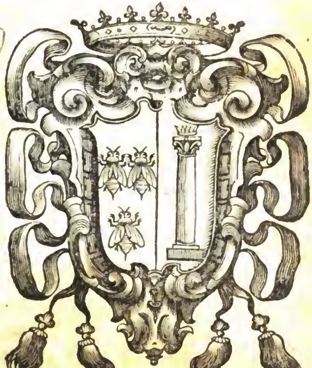
CARMEN NVPTIALE.

VNDARVM Princeps ò formoſiſſime Tybri
Sacra Dionæa velatus tempora myrto
Surge vadis, famulæ viſurus gaudia Romæ.
Iam vaga ſed tardi rota temporis attulit orbi
Expectata diù Latij connubia Regni.
En BARBERINO donabitur Alma VIRAGO
ANNA, COLVMNIADAS inter formoſa PVELLAS.
Non ne vides, quantus Romana per oppida plauſus
Æſtuet, vt digitis expergefacta loquantur
Fila Lyræ; altiſonis vt cantibus intonet Æther,
Montibus & ſeptem vocis reſponſet imago.

CARMEN NVPTIALE

BONAVENTVRÆ RONDININI ROMANI

AD THALAMOS THADDAEI BARBERINI, ET ANNAE COLVMNAE.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Romæ, Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. 1627.

SVPERIORVM PERMISSV.